

Wprowadzenie	7
Modernizacja totalitarna	7
Przypisy	42
Przedmowa	47
Przypisy	51
Rozdział I	
Ideologia Mussoliniego: od socjalizmu do interwencjonizmu	53
1. Heretyk socjalistyczny	55
2. Socjalizm nadludzi	60
3. Heretyk przeciw socjalizmowi	69
4. Nowa droga <i>l'homme qui cherche</i>	77
5. Interwencjonizm Mussoliniego	82
Przypisy	89
Rozdział II	
Mity okresu powojennego	95
1. Wielkie wydarzenie	95
2. Mit wewnętrznego wroga: dwie Italie	99
3. Kombatantyzm	105
4. Antypartia	109
5. Narodowy syndykalizm i ideologia „trzeciej drogi”	114
Przypisy	126
Rozdział III	
Arystokraci kombatantstwa	129
1. Arystokratyczne kombatantstwo	129
2. Ardyci	132

3. Futuryści	140
Przypisy	157
Rozdział IV	
Faszyzm z San Sepolcro	161
1. Mussolini i Związki Kombatanckie: „We wszechświecie nic nie jest wieczne”	161
2. Nacjonalizm faszystowski	174
3. Antybolszewizm faszystowski	179
4. Porządek liryczny i porządek polityczny	189
Przypisy	208
Rozdział V	
Rozwój i przemiana faszyzmu	213
1. Faszyzm warstw średnich	216
2. Definicja faszyzmu	229
3. Nacjonalizm i faszyzm: umizgi dostojnych ojców	238
4. Relatywizm faszystowski: założenia ideologiczne państwa antydemokratycznego	247
5. Żądanie władzy	258
Przypisy	266
Rozdział VI	
Rewolucja, reakcja, rewizja	271
1. Rewolucjoniści bez rewolucji	271
2. Farinacci i faszyzm nieprzejednany	281
3. Bunt przeciw nowoczesnemu światu	293
4. Intelktualna rewolucja Giuseppe Bottaiego	310
Przypisy	328
Rozdział VII	
Mit Nowego Państwa	335
1. W poszukiwaniu Idei	335
2. Wojujący idealizm i faszyzm	342
3. Teologia polityczna Giovanniego Gentilego i reforma polityczno-moralna Włochów	353
4. Państwo syndykalistyczne i państwo polityczne. Faszyzm według Alfredo Rokki	374
5. „Mimetyka” i „meteksis” faszyzmu	388
6. Ideologia „wodza”	399
Przypisy	406
Zakończenie	415
Przypisy	424
Indeks osobowy	425

Prezentowana czytelnikowi polskiemu praca na temat początków ideologii faszystowskiej jest, być może, najważniejszym dziełem profesora Gentilego. Opublikowana po raz pierwszy w wydawnictwie Laterza w 1975 roku stanowiła istotny zwrot w refleksji nad dziejami faszyzmu i bardzo istotny moment kontrowersji politycznych (ciągle żywych) wokół tego fenomenu. Po wielkim przełomie politycznym we Włoszech w latach 1991–1992 i powstaniu II Republiki, Autor wznowił swoje dzieło w roku 1996, w wydawnictwie Il Mulino (w 2001 roku ukazało się tamże identyczne, trzecie jego wydanie). Miarą wartości opracowania Emilio Gentilego jest to, że po upływie dwudziestu lat od pierwszego wydania nie musiał dokonywać w swoim dziele żadnych poważniejszych zmian. Wznowione wydanie opatrzył jedynie obszernym *Wprowadzeniem*. Zreferował w nim ewolucję interpretacji historycznych faszyzmu, która w całej pełni potwierdzała jego oryginalne ustalenia.

Praca zawiera bardzo wnikliwą analizę źródeł ideowych faszyzmu, od jego narodzin w końcu I wojny światowej (we Włoszech nadal zwyczajowo nazywanej Wielką Wojną), czyli od 1918 roku, aż do ustabilizowania dyktatorskiego reżimu Benito Mussoliniego w początkach 1925 roku. Lektura będzie szczególnie użyteczna w Polsce, gdzie brak wiedzy o tym fenomenie historycznym sprawia, że nadal jego nazwę próbuje się użytkować politycznie, według archaicznych szablonów kominternowskich.